

Sygn. akt VIII U 1370/14

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 4 grudnia 2014 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Patrycja Bogacińska-Piątek
Protokolant:	Dominika Smyrak

po rozpoznaniu w dniu 21 listopada 2014 r. w Gliwicach

sprawy Z. S.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

o wysokość świadczenia

na skutek odwołania Z. S.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

z dnia 5 kwietnia 2014r. **nr** (...) 1 - (...)

oddala odwołanie.

(-) SSO Patrycja Bogacińska-Piątek

Sygn. akt VIII U 1370/14

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 5 kwietnia 2014 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. poinformował ubezpieczonego Z. S., że podstawę wymiaru jego emerytury ustalono w najkorzystniejszym wariantcie na podstawie 20 najkorzystniejszych lat kalendarzowych z okresu od 1 stycznia 1964 roku do 31 grudnia 1988 roku. Do podstawy wymiaru świadczenia przyjęto wynagrodzenia uzyskane w okresie od 1963 do 1977 roku z wliczoną pełną wartością deputatu węglowego na podstawie zaświadczenia o zatrudnieniu i wynagrodzeniu z dnia 14 lutego 2000 roku wydanego przez (...) oraz od 1977 roku do 1989 roku z legitymacji ubezpieczeniowej z tytułu zatrudnienia w Kopalni (...). Brak możliwości przeliczenia podstawy wymiaru z zarobków osiągniętych w okresie od 1977 roku do 1989 roku z pełną wartością deputatu węglowego z tytułu zatrudnienia w Kopalni (...) ponieważ ubezpieczony nie przedłożył zaświadczenia na druku ZUS Rp-7 zawierającego informację, że deputat węglowy został wliczony do podstawy wymiaru.

Odwołanie od powyższej decyzji złożył Z. S.. Ubezpieczony domagał się przeliczenia emerytury i uwzględnienia wartości deputatu węglowego w wynagrodzeniu z Kopalni (...). Wskazał, że był zatrudniony w Kopalni (...) do 1989 roku, a następnie przeszedł na rentę. Po przejściu na rentę do czasu likwidacji zakładu pracy otrzymywał deputat węglowy w naturze do 1995 roku. Od tego czasu nie otrzymuje deputatu ani ekwiwalentu pieniężnego. W 1998 roku

zwrócił się do ZUS o doliczenie do podstawy wymiaru renty wartości deputatu węglowego jednak ZUS wymagał zaświadczenia, że deputat nie jest już wydawany. Takiego zaświadczenia ubezpieczony nie może uzyskać ponieważ zakład pracy został zlikwidowany.

W odpowiedzi na odwołanie ZUS wniósł o oddalenie odwołania i podtrzymał dotychczasowe stanowisko.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 18 kwietnia 1989 roku Z. S. złożył wniosek o rentę. Przedłożył świadectwo pracy z Przedsiębiorstwa (...) w J. potwierdzające zatrudnienie od 12 października 1963 roku do 2 lipca 1977 roku / karta 4 a.r./ oraz z Kopalni (...) potwierdzające zatrudnienie od 4 lipca 1977 roku do 16 maja 1989 roku / karta 5 a.r./. Decyzją z dnia 6 czerwca 1989 roku ZUS przyznał ubezpieczonemu prawo do renty inwalidzkiej od 17 maja 1989 roku z tytułu zaliczenia go do trzeciej grupy inwalidów/ karta nienumerowana a.r./. Następnie ubezpieczony przedłożył zaświadczenie na druku ZUS Rp-7 z 5 lutego 1992 roku wystawione przez (...) LTD Kopalnię (...), w którym wskazano wynagrodzenia za lata 1985, 1986, 1987 / karta nienumerowana a.r./. Decyzją z dnia 3 lutego 1995 roku przeliczono ubezpieczonemu rentę od 1 stycznia 1995 roku, do ustalenia podstawy wymiaru przyjęto wynagrodzenie, które stanowiło podstawę wymiaru składek z 3 lat kalendarzowych od 1 stycznia 1985 roku do 31 grudnia 1987 roku, wskaźnik wysokości podstawy wymiaru (wvpw) wyniósł 128,02 % / karta nienumerowana a.r./. Następnie ubezpieczony przedłożył zaświadczenie na druku ZUS Rp-7 z 13 kwietnia 1989 roku z Zakładów (...) w T. Kopalnia (...) z wynagrodzeniami miesięcznymi od kwietnia 1988 roku do marca 1989 roku, w zaświadczeniu wyszczególniono pozycję „deputat węglowy”.

Dnia 27 czerwca 1997 roku ubezpieczony złożył wniosek o rentę górniczą. Decyzją z 21 lipca 1997 roku przyznano mu prawo do renty górniczej drugiej grupy inwalidów. (...) ustalono na 128,02 % / karta 4/. Dnia 13 stycznia 1998 roku ubezpieczony złożył wniosek o „dodatek do podstawy wymiaru renty”. Wskazał, że otrzymywał w Kopalni (...) ekwiwalent pieniężny za deputat węglowy w wymiarze 2,25 t rocznie. Od 1994 roku nie otrzymuje ekwiwalentu / karta 21/. Przedstawił także wyrok zaoczny z dnia 27 lutego 1995 roku, sygn akt P33/95 wydany przez Sąd Rejonowy w Lubaczowie, którym zasądzono od (...) Spółki Skarbu Państwa z o.o. w W. na rzecz ubezpieczonego kwotę 472,50 zł tytułem ekwiwalentu za deputat węglowy za 1994 rok / karta 22/.

Dnia 24 lutego 2000 roku ubezpieczony przedłożył zaświadczenie o zatrudnieniu i wynagrodzeniu z (...) Sp. z o.o. z 14 lutego 2000 roku z wyszczególnionymi wynagrodzeniami za lata od 1963-1977. Wyszczególniona była tam pozycja „świadczanie w naturze”/ karta 41-42/. Ponadto ubezpieczony przedłożył legitymację ubezpieczeniową / karta 43/. W legitymacji tej wpisane zostały zarobki z Kopalni (...) za każdy rok z lat od 4 lipca 1977 roku do 31 maja 1989 roku. Po analizie tych dokumentów organ rentowy przeliczył rentę decyzją z dnia 19 kwietnia 2000 roku ustalając podstawę wymiaru z 20 najkorzystniejszych lat z okresu od stycznia 1964 roku do grudnia 1988 roku i wvpw na 134,03 % / karta 48/.

Decyzją z dnia 10 stycznia 2006 roku przyznano ubezpieczonemu z urzędu prawo do emerytury od 1 stycznia 2006 roku. Do ustalenia wysokości emerytury przyjęto podstawę wymiaru renty, wvpw wynosił 134,03 % / karta 109/.

Razem z ubezpieczonym w Kopalni (...) był zatrudniony J. M.. W dniu 11 maja 1987 roku złożył wniosek o rentę. Przedłożył on zaświadczenie Kopalni (...) o wynagrodzeniach od czerwca 1985 roku do czerwca 1986 roku. Wyodrębniony w nim był składnik „deputat węglowy”/ karta 15/. J. M. wniósł o przeliczenie renty ponieważ nie został uwzględniony deputat węglowy / karta 342-344/. ZUS decyzją z dnia 18 grudnia 2002 roku odmówił przeliczenia świadczenia i wskazał, że do podstawy wymiaru świadczenia przyjęto wynagrodzenia z lat 1985-1986 gdzie uwzględniono deputat węglowy / karta 348/. J. M. złożył odwołanie do Sądu. Wyrokiem z dnia 4 kwietnia 2003 roku, sygn akt VII U 304/03 Sąd Okręgowy w Krośnie Ośrodek (...) w P. zmienił zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznał wnioskodawcy prawo do przeliczenia podstawy wymiaru emerytury z uwzględnieniem aktualnej wartości deputatu węglowego w wysokości 2.250 kg węgla „orzech II” począwszy od 1 listopada 2002 roku/ karta 358/. Organ rentowy złożył skargę o wznowienie postępowania. W toku sprawy likwidator (...) Sp. z o.o. wyjaśnił, że dokumentacja pracownicza Kopalni (...) została zniszczona, kopalnia została zlikwidowana w 1990 roku. Pracownicy likwidowanego przedsiębiorstwa państwowego Kopalnia (...) byli przekazani do przedsiębiorstwa państwowego (...), a następnie do

PP Kopalnia (...). Pracownicy objęci byli postanowieniami Układu Zbiorowego Pracy dla K. (...) Chemicznych z 1974 roku, a następnie już jako emeryci i renciści Porozumieniem w Sprawie Zakładowego Systemu Wynagradzania w Kopalni i Zakładach (...) w T. ze stycznia 1991 roku. Powyższe akty nie obowiązują począwszy od 1 stycznia 1996 roku z tym dniem na mocy art. 9 ustawy z dnia 29 września 1994 roku o zmianie ustawy Kodeks pracy oraz o zmianie niektórych ustaw / Dz.U. nr 113, poz. 547 ze zm./ przestały obowiązywać układy zbiorowe pracy i porozumienia o przystąpieniu do tych układów zawarte przed tym dniem / karta 374-376/. Z załącznika nr 9 do porozumienia wynikają normy i zasady przyznawania deputatów węglowych. / karta 378-386/. Wyrokiem z dnia 22 czerwca 2004 roku, VII U 2099/03 Sąd Okręgowy w Krośnie Ośrodek (...) w P. wznowił postępowanie w sprawie zakończonej wyrokiem w sprawie VII U 304/03 zmieniając wyrok w ten sposób, że uwzględniono ceny węgla z daty o przyznania świadczenia / karta 386/. W uzasadnieniu Sąd wskazał, że deputat węglowy był wydawany w naturze i w ekwiwalencie. Na listach wypłat były uwzględniane jedynie wartości wypłacone w ekwiwalencie i wynagrodzenie zostało pomniejszone o część świadczenia w naturze, powołał jako podstawę prawną art. 10 ustawy z 29 września 1994 roku / karta 398-406/. Decyzją z dnia 1 września 2004 roku ZUS wykonał wyrok Sądu./ karta nienumerowana akt ZUS/.

Przed Sądem Rejonowym w Jarosławiu toczyła się sprawa z powództwa między innymi Z. S. przeciwko (...) Sp. z o.o. w likwidacji w R. o wypłatę ekwiwalentu za deputat węglowy za okres od 1994 roku do 2002 roku. Wyrokiem z dnia 20 kwietnia 2004 roku, sygn akt IV P 176/03 Sąd żądanie ubezpieczonego za lata 1996-2002 oddalił, zaś w zakresie żądania za lata 1994-1995 postępowanie umorzył / karta 141 akt IV P 176/03/. Z uzasadnienia wynika, że ubezpieczony cofnął powództwo w zakresie żądania za rok 1994 i 1995, zaś deputat za lata 1996 – 2002 był nienależny z powodu utraty mocy obowiązującej przez Układ Zbiorowy Pracy dla K. (...) Chemicznych z 1974 roku i Porozumienie w Sprawie Zakładowego Systemu Wynagradzania w Kopalni i Zakładach (...) w T. na podstawie art. 9 ustawy z dnia 29 września 1994 roku o zmianie ustawy Kodeks pracy oraz o zmianie niektórych ustaw. Apelacja została oddalona wyrokiem Sądu Okręgowego w Krośnie Ośrodek zamiejscowy w P. z dnia 16 września 2004 roku, sygn. VII Pa 86/04 / karta 221 akt sądowych/.

W Kopalniach i Zakładach (...) w T. został zawarty 31 października 1995 roku Zakładowy Układ Zbiorowy, który nie przewidywał wydawania deputatów węglowych/ karta 69 akt IV P 60/02/.

Ubezpieczony jako pracownik Kopalni (...), a następnie rencista był uprawniony do deputatu węglowego według Układu Zbiorowego Pracy dla K. (...) Chemicznych dalej zwany UZP dla (...). Jego treść znajduje się na karcie 84 akt Sądu Rejonowego w Lubaczowie IV P 60/02. Zgodnie z jego rozdziałem XVI art. 2 wymiar był określony w tabeli 1. Według tej tabeli węgiel był należny częściowo w ekwiwalencie pieniężnym, częściowo zaś w naturze. Zgodnie z art. 8 rozdziału XVI równowartość deputatu węglowego mogła być wypłacona w całości w ekwiwalencie. Prawo do deputatu węglowego dla emerytów i rencistów było przewidziane w art. 11. Jako rencista i następnie emeryt utrzymujący rodzinę ubezpieczony był uprawniony do 3 ton węgla rocznie z tytułu deputatu węglowego.

Ubezpieczony jako pracownik otrzymywał węgiel w naturze oraz ekwiwalent pieniężny.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie przeprowadzonych dowodów: dokumentów znajdujących się w aktach ZUS dotyczących ubezpieczonego oraz J. M., dokumentów znajdujących się w aktach Sądu Rejonowego w Jarosławiu IV P 176/03, Sądu Rejonowego w Lubaczowie IV P 60/02 – konkretne dokumenty zostały powołane w części ustalającej. Ponadto stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie przesłuchania stron / karta 18 a.s./. Na dowodach z dokumentów Sąd oparł się w całości albowiem nie budziły one wątpliwości. Ubezpieczonemu Sąd nie dał wiary w zakresie w jakim twierdził, że w czasie zatrudnienia w Kopalni (...) otrzymywał węgiel jedynie w naturze albowiem po długim okresie czasu ubezpieczony mógł szczegółów nie pamiętać, a z UZP dla (...) wynika, że pracownikom węgiel był wydawany w naturze i ekwiwalencie lub w ekwiwalencie.

Sąd zważył co następuje : odwołanie nie było zasadne.

Zgodnie z art. 21 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych / Dz.U z 2013r. poz.1440 ze zm./ podstawę wymiaru emerytury dla osoby, która wcześniej miała ustalone prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy, stanowi:

1)podstawa wymiaru renty - w wysokości uwzględniającej rewaloryzację oraz wszystkie kolejne waloryzacje przypadające w okresie następującym po ustaleniu prawa do renty, z zastrzeżeniem art. 15 ust. 5, albo

2)podstawa wymiaru ustalona na nowo w myśl art. 15.

Ubezpieczony ma wyliczoną wysokość emerytury z zastosowaniem art. 21 ust. 1 pkt 1 ustawy emerytalno-rentowej – podstawę wymiaru stanowi podstawa wymiaru renty. Z kolei przy ustaleniu wysokości renty ZUS zastosował przepis art. 111 ust. 1 pkt 3 ustawy emerytalno - rentowej. Ubezpieczony stoi na stanowisku, że przy ustaleniu podstawy wymiaru należy uwzględnić deputat węglowy, który otrzymywał w związku z zatrudnieniem w Kopalni (...). Postępowanie dowodowe wykazało, że bez wątplenia ubezpieczony jako pracownik i następnie rencista był uprawniony do deputatu węglowego z mocy Układu Zbiorowego Pracy dla K. (...) Chemicznych z 1974 roku, a następnie z mocy Porozumienia w Sprawie Zakładowego Systemu Wynagradzania w Kopalni i Zakładach (...) w T. z 1991 roku. Wymienione źródła prawa utraciły moc na podstawie art. 9 ust. 1 ustawy z dnia 29 września 1994 roku o zmianie ustawy Kodeks pracy i zmianie niektórych ustaw / Dz.U. z 1994r. nr 113, poz. 547 ze zm./.

Zgodnie z tym przepisem z upływem 12 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy tracą moc układy zbiorowe pracy i porozumienia o przystąpieniu do tych układów, zawarte przed tym dniem, z zastrzeżeniem ust. 2-7. Zatem utrata mocy nastąpiła 26 listopada 1995 roku.

Zgodnie z art. 10 powołanej ustawy z 29 września 1994 roku z dniem, w którym tracą moc postanowienia układów zbiorowych pracy i porozumień wymienionych w art. 9 ust. 1, wartość przysługujących na ich podstawie świadczeń byłym pracownikom będącym emerytami lub rencistami oraz członkom ich rodzin pobierającym renty rodzinne uwzględnia się w podstawie wymiaru emerytur i rent, chyba że świadczenia te zostały im zachowane.

W wyroku z dnia 12 stycznia 1996 roku, II URN 59/95 Sąd Najwyższy stwierdził, że pominięta przy obliczaniu wysokości świadczenia emerytalnego część wynagrodzenia w naturze wobec zachowania przez emeryta nadal prawa do jego pobierania przy przyznaniu emerytury, nie wygasa wskutek jego wypłaty przez pracodawcę, lecz ulega zawieszeniu na czas zachowania przez emeryta prawa do deputatu (ekwiwalentu) na dotychczasowych zasadach. Utrata tego prawa powoduje ponowne ustalenie wysokości świadczenia na podstawie art. 80 ustawy z dnia 14 grudnia 1982 r., o zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin (Dz. U. Nr 40, poz. 267 ze zm.). Ponowne ustalenie wysokości świadczenia następuje przez wliczenie do zarobków przyjętych do podstawy jego wymiaru z chwili przyznania świadczenia części wynagrodzenia wypłacanego przy przyznaniu emerytury przez pracodawcę.

Z postępowania dowodowego w sprawie wynika, że podstawa wymiaru świadczenia ubezpieczonego została ustalona z lat 1964-1976 / zatrudnienie w (...) / , 1979, 1980,1984-1988 / zatrudnienie w Kopalni (...). Jest to wariant najkorzystniejszy dla ubezpieczonego. Wysokość wynagrodzeń z Kopalni (...) została ustalona na podstawie wpisów w legitymacji ubezpieczeniowej. Brak dowodów na stwierdzenie czy w legitymacji ubezpieczeniowej uwzględniona została wartość deputatu węglowego w ekwiwalencie lub w naturze bądź w obu tych formach. Dokumentacji osobowej i płacowej nie udało się odnaleźć. W tej sytuacji nie można uznać aby wynagrodzenie ubezpieczonego uwzględnione w podstawie wymiaru świadczenia zostało pomniejszone o wartość świadczenia wydawanego w naturze.

Mając powyższe na uwadze odwołałnie oddalono na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c.